
Gniezno, katedra

Ochrona Zabytków 14/3-4 (54-55), 123-124

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRACE KONSERWATORSKIE I ODKRYCIA

Gniezno, katedra

W miesiącach letnich br. kontynuowano prace nad regotycyzacją katedry pod kierownictwem mgr inż. A. Holasa. Prace te skoncentrowały się przy porządkowaniu dachów nad kaplicami bocznymi; w trakcie robót natrafiono na szereg interesujących elementów gotyckich sklepień, murów i fragmentów dekoracji. Nad kaplicami barokowymi przy ambicie ujawniono szereg fragmentów gotyckich sklepień, natomiast nad portalami barokowymi, prowadzącymi z ambitu do tych kaplic, pęknięcia tynków wskazały na istnienie pozostałości gotyckich prześwitów. Wykonano szereg prac badawczych, poczynając od strony ambitu, w wyniku których odkryto szereg prześwitów gotyckich pomiędzy ambitem a kaplicami ponad portalami barokowymi; prześwity o różnorodnych obramieniach, wykonanych zazwyczaj w sztucznym kamie-



Ryc. 6. Gniezno, katedra, fragment odkrytego w 1961 r. podłusza gotyckiego z polichromowaną dekoracją rzeźbiarską w prześwicie z ambitu do kaplicy Lubieńskich (fot. B. Cynalewski)



Ryc. 7. Gniezno, katedra, widok nawy głównej i prezbiterium — stan po konserwacji w czerwcu 1961 r. (fot. B. Cynalewski)

niu. ozdobione są na podłuczach bogatym profilowaniem, oraz dekoracją roślinno-zwierzęcą lub ornamentem architektonicznym ślepych przeźroczy. Na podłuczach prześwietów natrafiono także na relikty dekoracji malarskiej w postaciach: skromnej ornamentalnej polichromii gotyckiej oraz malowanych iluzjonistycznie kasetonów renesansowych, spod których przezierną warstwą gotyckiej polichromii figuralnej; zachowały się także fragmenty dekoracji podłuczycy z polichromowanymi płaskorzeźbami figuralnymi oraz renesansową dekoracją malarską o motywach roślinnych. W nawach bocznych natrafiono także na szereg fragmentów ościeży okiennych i reliktyw gotyckich laskowań. Wszystkie odkryte elementy zostaną zachowane w formie odkrywek konserwatorskich od strony ambitu i naw bocznych bez otwierania prześwietów do kaplic, co jest niewskazane ze względu na ich bogatą dekorację i barokowy wystrój architektoniczny.

H. K.